

RAKETTI-OPI

PELISÄÄNTÖ-asiantuntijaryhmä

Muistio 28.2.2010

Aika: 17.2.2010 klo 13.00–15.00

Paikka: CSC, Serveri

Läsnä: Kati Kettunen (pj.)

Katja Kiviharju

Leena Koskinen

Olavi Pesonen

Ahti Planman

Tuija Raaska

Totti Tuhkanen

Kristiina Uolia

Lauri Stigell (siht.)

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13.15. Asiantuntijaryhmän jäsenet esittäytyivät ja kertoivat omasta taustastaan ja tavoitteista ryhmän työskentelylle.

2. Asialistan hyväksyminen

Asialista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi.

3. RAKETTI-hankkeen pelisäännöt

Tuija Raaska esitteli keskeisiä kohtia RAKETTI-hankkeen ”Päivitetävässä perussetissä” kirjatusta pelisäännöistä (<http://raketti.csc.fi/esittely/perussetti>), jotka osaltaan raamittavat OPI-PELISÄÄNTÖ -asiantuntijaryhmän työtä. Ryhmän kannalta huomionarvoisia ovat erityisesti kohdat:

- Hankkeesta palvelutuotteiksi
 - o Osahankkeissa hankekausi päättyy, kun palvelut siirtyvät pysyvien organisaatioiden tuottamiksi.
 - o Palveluille määritellään liiketoimintamalli, ja palvelua tuottamaan valitaan / kilpailutetaan oikeushenkilöasemassa oleva organisaatio.
 - o Palvelut toteutetaan vain, jos riittävä määrä korkeakouluja on sitoutunut palveluun.
 - o Mahdollinen voitto käytetään palvelujen kehittämiseen.
 - o Kussakin osahankkeessa suunnitellaan, miten palvelun tuotanto ja ylläpito organisoidaan sekä tehdään ehdotus omistajuus-, hallinnointi- ja rahoitusmallista.
- Kehitystyön periaatteet
 - o Tavoitteena on, että kaikilla korkeakouluilla on erikseen rajoittamattomat käyttö-, levittämis- ja edelleenkehittämisoikeudet valmistuviin avoimen ohjelmistotuotannon ohjelmiin ja dokumentteihin omassa toiminnassaan.
 - o Yhteisesti tuotetut tulokset (ohjelmistot ja dokumentit) ovat kaikkien osapuolien edelleen kehitettävissä edellyttäen, että niihin mahdollisesti tehty jatkokehityksen tuotokset annetaan takaisin yhteiseen käyttöön.
 - o Kehitetään toimintamallia, jossa korkeakoulujen omat kehitystulokset voidaan antaa yhteiseen käyttöön (ohjelmisto- ja osaamispooli).

- Rahoitus
 - o Opetusministeriö toimii suunnitteluvaiheessa hankkeen riskirahoittajana mm. koordinaatiokulujen osalta; myös muuta rahoitusta haetaan tarvittaessa (ESR, SAdE).
 - o Suunnittelun jälkeen rakentamisvaiheessa palveluun mukaan lähtevät tahot kattavat kustannukset.
 - o Ylläpito- ja palveluntuotantovaiheessa palvelun käyttäjät maksavat kustannukset.

Asiantuntijaryhmä päätti käydä keskustelun RAKETTI-hankkeen pelisääntöjen huomioimisesta ryhmän työskentelyn aikana seuraavan alustuksen jälkeen.

4. OPI-PELISÄÄNTÖ -työryhmän toimeksianto

Lauri Stigell esitteli PELISÄÄNTÖ-työryhmän toimeksiannon

http://raketti.csc.fi/opi/dokumentit/Toimeksianto_OPI-PELISAANTO. Toimeksiannossa on nostettu palvelukohtaisesti esiin kysymyksiä, joihin vastaamalla haetaan yleisempää mallia osahankkeessa syntyvien palveluiden hallinto- ja rahoitusmalliksi. Toimeksiannon keskeisiä kohtia ovat korkeakoulujen sitoutumisen edistämisen yhteisten palveluiden kehittämiseen ja kustantamiseen, jatkuvuuden turvaaminen, korkeakoulujen järjestäytyminen asiakkaiksi suhteessa palveluntarjoajaorganisaatioon sekä mallien luominen korkeakoulujen osallistumiselle yhteisten palveluiden kehittämiseen ja hallinnointiin.

Asiantuntijaryhmä kiinnitti alustusten pohjalta käymässään keskustelussa huomiota seuraaviin asioihin:

- Palveluntarjoajaorganisaatiosta oli käyty RAKETTI-ohjausryhmässä keskustelu 15.2. ja valmistelu etenee siten, että CSC tekee ehdotuksen siitä, millä edellytyksillä se voisi ottaa OPI-palvelukokonaisuuden hoitaakseen. Myös asiantuntijaryhmä katsoi, että CSC:n toimiminen OPI-palvelukokonaisuuden tarjoajana korkeakouluille olisi luontevaa mm. RAKETTI-hankkeen myötä sinne kertyneen asiantuntemuksen vuoksi. Toisaalta ryhmä korosti, että palveluntuottajatahosta riippumatta palvelun tulisi olla tarvittaessa siirrettävissä, minkä vuoksi kaikki prosessit ja palvelut tulee dokumentoida erittäin tarkasti. Valmisteluvaiheessa myös valintaan mahdollisesti liittyvät lainsäädännön vaatimukset tulee luonnollisesti tarkasti selvittää.
- Ryhmä piti työn kannalta palveluntarjoajaorganisaatiota haasteellisempänä kohtana sitä, miten korkeakoulut järjestäytyvät asiakkaiksi ja miten erilaiset korkeakoulut huomioidaan tulevaisuudessa malleissa.
- Keskustelussa tunnistettiin, että OPI:ssa tarvitaan monenlaista dokumentaatiota, yhtenä tärkeimmistä "markkinointimateriaalia" korkeakouluille. Ryhmä katsoi, että korkeakouluille tulisi kuvata vielä tarkemmin, miten ja millä aikavälillä palvelut ovat ostettavissa ja miksi korkeakoulujen olisi hyödyllistä lähteä palveluun mukaan (esim. kustannukset, rakenteellisen kehittämisen tuki, mahdollisuus toteuttaa yhteisesti määritellylle ja toteutetulle pohjalle innovatiivisia palvelumoduuleita). Tämän pohjalta korkeakoulut pystyvät tarkemmin asemoimaan itsensä kehitykseen ja pohtimaan, ovatko ne syntyvien palveluiden asiakkuuksista kiinnostuneita.
- Suurten ja pienten korkeakoulujen erilaiset mahdollisuudet toteuttaa ja hankkia omia ratkaisuja tulee ottaa huomioon myös dokumentaation tuottamisessa ja toisaalta luotavissa malleissa. Tähän liittyen pidettiin tärkeänä huomioida, että korkeakouluilla on todennäköisesti halua toteuttaa järjestelmäosia ilman yhteistyötä myös jatkossa, vaikka esimerkiksi perusjärjestelmäpalvelussa kaikki olisivatkin mukana.
- Pelisääntöjen laatimisen kannalta pidettiin haasteellisena sitä, että osahankkeessa syntyvät palvelut ovat vielä suunnittelun asteella. Palvelukuvauksen tarkentumista sekä siirtymäpolun kuvaamista nykytilanteesta uuteen pidettiin keskeisenä seuraavissa toimintavaiheissa ratkaistavana asiana. Ryhmä tunnisti, että korkeakoulut eivät varmasti ole yhtäaikaisesti

siirtymässä syntyvien palveluiden käyttäjiksi ja myös tämä on huomioitava siirtymävaiheen kuvauksissa.

- Ryhmässä keskusteltiin myös siitä, ovatko syntyvät palvelut kaikille korkeakouluille pakollisia. Tätä ei nähty järkevänä jo senkin takia, että tuolloin tarvittaisiin ilmeisimmin lainsäädäntöön muutoksia. Pikemminkin katsottiin, että korkeakoulut päättävät omaan harkintaansa pohjaten esimerkiksi palveluiden kustannustasoon ja laatuun pohjautuen, ovatko ne riittävän houkuttelevia asiakkuuden näkökulmasta. Edelleen katsottiin tärkeäksi, että malleissa huomioidaan eri syvyyssasteella OPI-palveluihin mukaan tulevat organisaatiot ("perusjärjestelmäpalvelu", "lisämoduulipalvelu" jne.). Tällä tavoin nähtiin myös riittävän asiakasorganisaatioiden määrän todentamisen olevan palvelukohtaisesti helpompaa.
- Ryhmä näki työskentelynsä tuotoksena syntyvän eri malleja ja tasoja, joilla korkeakoulut voivat olla OPI-yhteistyössä mukana. Malleja luotaessa huomioidaan mm., miten esimerkiksi yhteisesti toteutettavien kehittämiskohteiden priorisointi ja rahoitus toteutetaan, ja miten toimitaan tilanteissa, joissa vain osa korkeakouluista lähtee kehitystyöhön mukaan. Niin ikään kustannusten ja päätävävallan jyvityksestä (esimerkiksi kehitystyöhön osallistumisen, opiskelijamäärien ja/tai palveluiden käytön volyymin mukaan) tulee luoda malli sekä kuvata tarkasti, miten palveluihin liittyminen ja niistä eroaminen tapahtuu.

Keskustelun perusteella asiantuntijaryhmä piti tarpeellisena hankkia vertailutietoa muutamista referenssikohteista. Ryhmä kuitenkin korosti, että tulevia malleja ei ole tarkoitus tehdä suoraan niiden ratkaisujen pohjalta, joihin aiemmin on päädytty. Asiantuntijaryhmä antoi sihteerille toimeksiannon laatia seuraavaan kokoukseen muutaman referenssikohteen pohjalta vertailun, miten kehitys- ja palvelutuotannon organisoinnin, hallinnan ja rahoituksen haasteet on aiemmin ratkaistu.

5. Muut asiat

Ei muita asioita.

6. Ilmoitusasiat

Ei ilmoitusasioita.

7. Seuraavat kokoukset

PELISÄÄNTÖ-ryhmän kevään kokousajoina sovittiin

- to 11.3. klo 13.00 – 16.00 (CSC)
- to 15.4. klo 10.00 – 12.00 (CSC)
- to 6.5. klo 13.00 – 16.00 (CSC)

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.00.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Lauri Stigell
sihteeri